

Силабус
освітнього компоненту ОК 29
(умовне позначення ОК в освітній програмі (ОП))

Основи менеджменту

Назва дисципліни:	Основи менеджменту
Рівень вищої освіти:	першій (бакалавр)
Галузь знань:	27 Транспорт
Спеціальність:	275 Транспортні технології
Освітньо-професійна (Освітньо-наукова) програма:	Транспортні технології
Сторінка курсу в Moodle:	<i>https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2284</i>
Рік навчання:	3
Семестр:	6 (весняний)
Обсяг освітнього компоненту	4 кредити (120 годин)
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Консультації:	за графіком
Назва кафедри:	кафедра транспортних технологій
Мова викладання:	українська
Керівник курсу:	Бекетов Юрій Опанасович, к.е.н., професор Орда Олександра Олександрівна, к.т.н.
Контактний телефон:	0577073720
E-mail:	<i>ktt@khadi.kharkov.ua</i>

Короткий зміст освітнього компоненту:

Метою є формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі менеджменту, розуміння концептуальних основ системного підходу до управління підприємствами та організаціями автомобільного транспорту, набуття певних умінь та навичок аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, а також прийняття конкретних ефективних управлінських рішень для підвищення ефективності роботи підприємства автотранспортної галузі.

Предмет: теоретичні та методологічні основи, методичні положення наукових напрямків менеджменту підприємств транспорту на сучасному етапі.

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни є:

- вивчення питань формування та реалізації принципів та закономірностей становлення та розвитку менеджменту;
- засвоєння змісту та послідовності реалізації функцій менеджменту та взаємозв'язку системи методів управління в практиці функціонування сучасних організацій;
- формування навичок послідовної розробки, прийняття та реалізації управлінських рішень;
- вивчення питань застосування стилів керівництва та лідерства в менеджменті;
- набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища функціонування організацій;
- формування навичок розрахунку показників ефективності менеджменту.

Передумови для вивчення освітнього компоненту:

ОК6. Вища математика; ОК13. Дослідження операцій в транспортних системах. ОК20. Загальний курс транспорту

Компетентності, яких набуває здобувач:**Загальні компетентності:**

ЗК12. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

ЗК13. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

Спеціальні (фахові) компетентності:

ФК1. Здатність аналізувати та прогнозувати параметри і показники функціонування транспортних систем та технологій з урахуванням впливу зовнішнього середовища;

ФК3. Здатність організовувати та управляти перевезенням вантажів на автомобільному транспорті;

ФК9. Здатність оцінювати експлуатаційні, техніко-економічні, технологічні, правові, соціальні, та екологічні складові організації перевезень;

ФК11. Здатність оцінювати та забезпечувати безпеку транспортної діяльності;

ФК13. Здатність оцінювати плани та пропозиції щодо організації та технології перевезень, складені іншими суб'єктами, та вносити необхідні зміни виходячи з техніко-експлуатаційних параметрів та принципів функціонування об'єктів та пристроїв транспортної інфраструктури, транспортних засобів;

ФК16. Здатність врахувати людський фактор в транспортних технологіях.

Результати навчання відповідно до освітньої програми:

ПРН2. Критично оцінювати наукові цінності і досягнення суспільства у розвитку транспортних технологій.

ПРН6. Досліджувати транспортні процеси, експериментувати, аналізувати та оцінювати параметри транспортних систем і технологій.

ПРН7. Формулювати, модифікувати, розробляти нові ідеї з удосконалення транспортних технологій.

ПРН19. Пояснювати експлуатаційну, техніко-економічну, технологічну, правову, соціальну та екологічну ефективність організації перевезень.

Тематичний план

№ теми	Назва тем (ЛК, ЛР, ПР, СЗ, СР)	Кількість годин	
		очна	заочна
1	2	3	4
1	ЛК Поняття менеджменту	1	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Сучасний менеджмент: американська та японська моделі, їх характеристика та особливості	4	6
2	ЛК Процес управління	1	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Процедурна складова управління виробництвом: основні принципи та методи менеджменту. Технологія та комунікація менеджменту	4	6

1	2	3	4
3	ЛК Середовище функціонування підприємства	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Оцінка використання провізної потужності вантажного АТП	2	2
	СР Особливості виробничого процесу автотранспортних фірм та підприємств	4	6
4	ЛК Менеджери та методи управління.	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) Техніко-економічне обґрунтування вибору найбільш ефективних моделей вантажних автомобілів	2	-
	СР Система методів управління колективом підприємства (адміністративні, економічні, соціально-психологічні), їх суть та особливості практичного застосування).	4	6
5	ЛК Задачі підприємства. Становище підприємства	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Місія, мета та основні задачі функціонування автотранспортного підприємства (АТП). Побудова дерева цілей діяльності підприємства	4	6
6	ЛК Стратегія діяльності	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) Формування раціональної структури парку транспортних засобів вантажного АТП	4	-
	СР Система показників використання провізної потужності автотранспортних підприємств	4	6
7	ЛК Стратегічне планування	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Визначення основних напрямків розвитку ВТБ АТП та його структурних підрозділів	4	6
8	ЛК Тактичне планування	1	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Змістовна складова основних розділів бізнес-плану та порядок розрахунку основних показників діяльності автотранспортного підприємства	4	6
9	ЛК Оперативне планування	1	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Особливості розробки змінно-добових завдань для окремих робітників (водіїв вантажних та пасажирських АТП, ремонтних робочих).	4	6
10	ЛК Організаційна структура управління підприємством	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) Формування структури апарату управління автотранспортним підприємством	4	-
	СР -	-	-
11	ЛК Розподіл функцій менеджменту	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Розробка положень про структурні підрозділи апарату управління. Показники оцінки раціональності побудови та ефективності функціонування системи управління АТП	4	6
12	ЛК Мотивація персоналу підприємства	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Конкретні моделі мотивації персоналу по підрозділах підприємства	4	6

1	2	3	4
13	ЛК Форми та системи оплати праці	1	1
	ПР (ЛР, СЗ) Управління якістю транспортного обслуговування пасажирів	2	2
	СР -	-	-
14	ЛК Преміювання співробітників	1	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Розробка системи матеріального стимулювання робітників структурних підрозділів апарату управління АТП	4	6
15	ЛК Форми влади менеджерів	1	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Переконавання в менеджменті. Практичне використання впливу.	4	6
16	ЛК Стилi лiдерства	1	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Системні дії керівництва по визначенню цілей організації, розробці мотиваційних заходів для підвищення ефективності виробництва	4	6
17	ЛК Управління конфліктами в трудовому колективі	1	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Управління конфліктною ситуацією, стратегія виходу з конфлікту. Управління змінами та організаційний розвиток підприємства	4	6
18	ЛК Управління неформальною групою	1	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Аналіз впливу неформальної групи на роботу структурних підрозділів підприємства (фірми)	4	6
19	ЛК Етапи прийняття управлінського рішення.	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Вибір одного найбільш ефективного критерію прийняття раціонального рішення	4	6
20	ЛК Управління інформацією	2	1
	ПР (ЛР, СЗ) Використання функціонально – вартісного аналізу в управлінні автотранспортним виробництвом	2	-
	СР	-	-
21	ЛК Управління ризиками на підприємствах	2	-
	ПР (ЛР, СЗ) -	-	-
	СР Комплекс необхідних розрахунків для техніко-економічного обґрунтування прийнятого управлінського рішення	4	2
Разом	ЛК	32	12
	ПР (ЛР, СЗ)	16	4
	СР	72	104

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (за наявності):

Методи навчання:

- 1) словесні: 1.1 традиційні: лекції, пояснення, розповідь тощо;
- 1.2 інтерактивні (нетрадиційні): проблемні лекції, дискусії тощо;
- 2) наочні: метод ілюстрацій, метод демонстрацій

- 3) практичні: 3.1 традиційні: практичні заняття;
3.2 інтерактивні (нетрадиційні): ділові та рольові ігри, метод мозкової атаки.

Система оцінювання та вимоги:

Поточна успішність

1 Поточний контроль (0-40 балів).

Оцінка рівня практичної підготовки (0-20 балів):

- опитування (0-5 балів);
- рівня знань при захисті практичних робіт (0-5 балів);
- своєчасності виконання і захисту практичних робіт (0-5 балів);
- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 1 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами оцінки рівня практичної підготовки (поточна успішність) з навчальної дисципліни

Складова поточної успішності	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить не повне визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить основних термінів за допомогою викладача	Наведено невірну відповідь, нерозкрите суть питання
Рівень знань при захисті практичних робіт	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, вірно представлено розрахунки та повноту висновків	Студент надає відповідь щодо методики вирішення, у розрахунках присутні незначні помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент передає загальний сенс щодо методики вирішення, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновки представлено не повністю	Студент не може передати загальний сенс роботи, у розрахунках є суттєві помилки або неточності, висновків не наведено
Своєчасність виконання і захисту практичних робіт	Студент захищає роботу на тому ж тижні, коли вона почалася	Студент захищає роботу протягом наступного тижня, після її початку	Студент захищає роботу протягом місяця, коли вона почалася	Студент захищає роботу перед підсумковим контролем
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

Оцінка рівня теоретичної підготовки (0-20 балів):

- опитування або проведення поточного контролю у вигляді тестових або контрольних завдань (0-15 балів);
- відвідування (0-5 балів).

Таблиця 2 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами оцінки рівня теоретичної підготовки (поточна успішність) з навчальної дисципліни

Складова поточної успішності	Бали			
	12-15	8-11	4-7	0-3
Опитування	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить визначення термінів, класифікацію	Відповідь містить основних термінів	Наведені невірні відповіді, нерозкрита суть питання
Складова поточної успішності	Бали			
	5	3-4	1-2	0
Відвідування	Студент відвідував більше 90% занять	Студент відвідував від 75% до 90% занять	Студент відвідував від 50% до 75% занять	Студент відвідував менше 50% занять

Підсумкове оцінювання

1 Екзамен проводиться після вивчення всіх тем дисципліни і складається здобувачами вищої освіти в період екзаменаційної сесії після закінчення всіх аудиторних занять

2 До екзамену допускаються здобувачі вищої освіти, які виконали всі види робіт передбачені навчальним планом з дисципліни:

- були присутні на всіх аудиторних заняттях (лекції, семінари, практичні);
- своєчасно відпрацювали всі пропущені заняття;
- набрали мінімальну кількість балів за поточну успішність (не менше 36 балів, що відповідає за національною шкалою «3»);

Якщо поточна успішність з дисципліни нижче ніж 36 балів, здобувач вищої освіти має можливість підвищити свій поточний бал до мінімального до початку екзаменаційної сесії.

3 Підсумковий контроль (0-60 балів).

Кожен варіант білету на екзамені містить два професійно-орієнтованих питання та задачу. Критерії наведено в таблиці.

Номер питання, задача	Бали			
	«16-20»	«11-15»	«6-10»	«0-5»
1.	Відповідь на питання повна, конкретна, містить визначення термінів, класифікацію, основну і додаткову літературу; студент засвоїв взаємозв'язок основних понять дисципліни, виявив творчі здібності в розумінні і використанні навчально-методичного матеріалу	Відповідь містить визначення термінів, класифікацію, основну літературу; студент показав систематичний характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення і оновлення в ході подальшої навчальної роботи і професійної діяльності	Відповідь містить визначення основних термінів; студент допустив похибки у відповіді, але володіє необхідними знаннями для їх усунення під керівництвом викладача	Наведені невірні відповіді, нерозкрита суть питання; студент не може продовжити навчання або приступити до професійної діяльності після закінчення вузу без додаткових занять з відповідної дисципліни
2.				

3. Задача	Задача вирішена правильно, наведено методику вирішення і розрахунки	Наведено методику вирішення і розрахунки, але присутні незначні помилки або неточності, які вплинули на кінцевий результат	Хід вирішення задачі правильний, але є суттєві неточності, які вплинули на кінцевий результат	Задача вирішена невірно або не вирішена зовсім
--------------	---	--	---	--

6 За виконання індивідуальної самостійної роботи та участь у наукових заходах здобувачам нараховуються додаткові бали.

6.1 Додаткові бали додаються до суми балів, набраних здобувачем вищої освіти за поточну навчальну діяльність (для дисциплін, підсумковою формою контролю для яких є залік), або до підсумкової оцінки з дисципліни, підсумковою формою контролю для якої є екзамен.

6.2 Кількість додаткових балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх об'єму та значимості:

– призові місця з дисципліни на міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 20 балів;

– призові місця з дисципліни на всеукраїнських олімпіадах – 20 балів;

– участь у міжнародному / всеукраїнському конкурсі наукових студентських робіт – 15 балів

– участь у міжнародних / всеукраїнських наукових конференціях студентів та молодих вчених – 12 балів;

– участь у всеукраїнських олімпіадах з дисципліни – 10 балів

– участь в олімпіадах і наукових конференціях ХНАДУ з дисципліни – 5 балів;

– виконання індивідуальних науково-дослідних (навчально-дослідних) завдань підвищеної складності – 5 балів.

6.3 Кількість додаткових балів не може перевищувати 20 балів.

7 Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни не може перевищувати 100 балів.

Загальна підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни визначається згідно зі шкалою, наведеною в таблиці 3.

Таблиця 3 – Шкала оцінювання знань здобувачів за результатами підсумкового контролю з навчальної дисципліни

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
90-100	Відмінно	Зараховано	A	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до максимального

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
80–89	Добре	Зараховано	B	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання більшості з них оцінено числом балів, близьким до максимального
75-79			C	Теоретичний зміст курсу освоєний цілком, без прогалин, деякі практичні навички роботи з освоєним матеріалом сформовані недостатньо, усі передбачені програмою навчання навчальні завдання виконані, якість виконання жодного з них не оцінено мінімальним числом балів, деякі види завдань виконані з помилками
67-74	Задовільно		D	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, але прогалини не носять істотного характеру, необхідні практичні навички роботи з освоєним матеріалом в основному сформовані, більшість передбачених програмою навчання навчальних завдань виконано, деякі з виконаних завдань, можливо, містять помилки
60–66			E	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, деякі практичні навички роботи не сформовані, багато передбачених програмою навчання навчальних завдань не виконані, або якість виконання деяких з них оцінено числом балів, близьким до мінімального.
35–59	Незадовільно	Не зараховано	FX	Теоретичний зміст курсу освоєний частково, необхідні практичні навички роботи не сформовані, більшість передбачених програм навчання навчальних завдань не виконано, або якість їхнього виконання оцінено числом балів, близьким до мінімального; при додатковій самостійній роботі над матеріалом курсу можливе підвищення якості виконання навчальних завдань (з можливістю повторного складання)

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою		Оцінка за шкалою ЄКТС	
	екзамен	залік	Оцінка	Критерії
0–34	Неприйнятно		F	Теоретичний зміст курсу не освоєно, необхідні практичні навички роботи не сформовані, усі виконані навчальні завдання містять грубі помилки, додаткова самостійна робота над матеріалом курсу не приведе до якого-небудь значущого підвищення якості виконання навчальних завдань (з обов'язковим повторним курсом)

Політика курсу:

- курс передбачає роботу в колективі, середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
- освоєння дисципліни передбачає обов'язкове відвідування лекцій і практичних занять, а також самостійну роботу;
- самостійна робота передбачає вивчення окремих тем навчальної дисципліни, які винесені відповідно до програми на самостійне опрацювання, або ж були розглянуті стисло;
- усі завдання, передбачені програмою, мають бути виконані у встановлений термін;
- якщо здобувач вищої освіти відсутній на заняттях з поважної причини, він презентує виконані завдання під час самостійної підготовки та консультації викладача;
- під час вивчення курсу здобувачі вищої освіти повинні дотримуватись правил академічної доброчесності, викладених у таких документах: «Правила академічної доброчесності учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_dobroch_1.pdf), «Академічна доброчесність. Перевірка тексту академічних, наукових та кваліфікаційних робіт на плагіат» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_85_1_01.pdf), «Морально-етичний кодекс учасників освітнього процесу ХНАДУ» (https://www.khadi.kharkov.ua/fileadmin/P_Standart/pologeniya/stvz_67_01_MEK_1.pdf).
- у разі виявлення факту плагіату здобувач отримує за завдання 0 балів і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
- списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних пристроїв). Мобільні пристрої дозволяється використовувати лише під час он-лайн тестування.

Рекомендована література: (література не пізніше 10 років, окрім 1 фундаментального класичного підручника або монографії)

1. Бекетов Ю.О., Шраменко Н.Ю., Волкова Т.В., Шуліка О.О. Основи менеджменту: навч. посібник. – Харків: ХНАДУ, 2019. – 250 с.2
2. Орда О.О., Нагорний Є.В. Концепція функціоналу управління системою інтермодальних контейнерних перевезень. Збірник тез доповідей I Міжнародної науково-практичної конференції «Автомобільний транспорт та інфраструктура». - Київ, НУБіП України. – 2018. – С. 70-71.
3. Кузьмін О.Є. Менеджмент: практичні і лабораторні заняття: навч. посібник / О.Є. Кузьмін, І.С. Процик, Х.С. Передало, Р.З. Дарміць. – 4-те видання, доп. і переробл. – Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2017. 172 с.

4. Осовська Г.В. Менеджмент: підручник / Г.В. Осовська, О.А. Осовський – видання 4-е, перероблене і доповнене. – К.: Кондор-Видавництво, 2015. 563 с.
5. Шкільняк М.М. Менеджмент: навч. посібник / М.М. Шкільняк, О.Ф. Овсянюк-Бердадіна, Ж.Л. Крисько, І.О. Демків. – Тернопіль: Крок, 2017. 252 с.
6. Білорус Т.В. Практикум з менеджменту: навчальний посібник. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2020. 185 с.
7. Страпчук С.І., Миколенко О.П., Попова І.А., Пустова В.В. Менеджмент: навчальний посібник для здобувачів вищої освіти. Львів: Видавництво «Новий Світ – 2000», 2020. 356 с.
8. Петруня Ю. Є., Петруня В. Ю. Менеджмент. Практикум : навч. посібник. Дніпро: Університет митної справи та фінансів, 2019. 104 с.
9. Менеджмент на транспорті. / Под общ. ред. НН. Громова, В.А. Персианова. – М.: Издательский центр «Академия», 2013. – 528 с.

Додаткові джерела:

1. дистанційний курс:

<https://dl.khadi.kharkov.ua/course/view.php?id=2284>

Розробники

силабусу навчальної дисципліни

підпис

БЕКЕТОВ Юрій

ПІБ

підпис

ОРДА Олександра

ПІБ

Гарант освітньо-професійної програми

підпис

НЕФЬОДОВ Віктор

ПІБ

Завідувач кафедри

підпис

НАГОРНИЙ Євген

ПІБ